

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA 2005/14/ES**z dne 11. maja 2005****o spremembi direktiv Sveta 72/166/EGS, 84/5/EGS, 88/357/EGS in 90/232/EGS ter Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/26/ES o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prvega in tretjega stavka člena 47(2), člena 55 ter člena 95(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Zavarovanje civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (avtomobilsko zavarovanje) je posebnega pomena za evropske državljane, bodisi kot imetnike zavarovalnih polic ali kot oškodovance v nesrečah. Izjemnega pomena je tudi za zavarovalnice, saj predstavlja pomemben del neživljenjskega zavarovanja v Skupnosti. Avtomobilsko zavarovanje vpliva tudi na prosto gibanje ljudi in vozil. Zato mora biti okrepitev in konsolidacija enotnega zavarovalniškega trga na področju avtomobilskega zavarovanja ključni cilj ukrepanja Skupnosti na področju finančnih storitev.

(2) Zelo pomemben napredek v tej smeri je bil že dosežen z Direktivo Sveta 72/166/EGS z dne 24. aprila 1972 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti ⁽⁴⁾, z Drugo direktivo Sveta 84/5/EGS z dne 30. decembra 1983 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil ⁽⁵⁾, s Tretjo direktivo Sveta 90/232/EGS z dne 14. maja 1990 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil ⁽⁶⁾ in z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2000/26/ES z dne 16. maja 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju avtomobilske odgovornosti (Četrta direktiva o zavarovanju avtomobilske odgovornosti) ⁽⁷⁾.

(3) Sistem avtomobilskega zavarovanja v Skupnosti je treba posodobiti in izboljšati. To potrebo so potrdila posvetovanja z industrijo, potrošniki in združenji oškodovancev.

(4) Da se izključi morebitno napačno razlaganje določb Direktive 72/166/EGS in da se olajša pridobitev zavarovalnega kritja za vozila, ki imajo začasne registrske tablice, se mora opredelitev ozemlja, kjer vozilo običajno je, nanašati na ozemlje države, katere registrsko tablico vozilo ima, ne glede na to, ali je ta tablica stalna ali začasna.

(5) V skladu z Direktivo 72/166/EGS se za vozilo, ki ima napačne ali nezakonite tablice, šteje, da je običajno na ozemlju države članice, ki je izdala originalne tablice. To pravilo pogosto pomeni, da morajo nacionalni zavarovalni biroji nositi ekonomske posledice nesreč, ki nimajo nika-kršne zveze z državo članico, kjer imajo sedež. Ne da bi se

⁽¹⁾ UL C 227 E, 24.9.2002, str. 387.

⁽²⁾ UL C 95, 23.4.2003, str. 45.

⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 22. oktobra 2003 (UL C 82 E, 1.4.2004, str. 297), Skupno stališče Sveta z dne 26. aprila 2004 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 12. januarja 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu). Sklep Sveta z dne 18. aprila 2005.

⁽⁴⁾ UL L 103, 2.5.1972, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 84/5/EGS (UL L 8, 11.1.1984, str. 17).

⁽⁵⁾ UL L 8, 11.1.1984, str. 17. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 90/232/EGS (UL L 129, 19.5.1990, str. 33).

⁽⁶⁾ UL L 129, 19.5.1990, str. 33.

⁽⁷⁾ UL L 181, 20.7.2000, str. 65.

spreminjalo splošno pravilo, po katerem registrska tablica določa ozemlje, kjer vozilo običajno je, je treba določiti posebno pravilo za nesreče, ki jih povzročijo vozila brez registrske tablice ali vozila, ki so opremljena z registrsko tablico, ki ne ustreza ali ne ustreza več vozilu. V tem primeru in zgolj za namen obravnave odškodninskega zahtevka se mora za ozemlje, kjer vozilo običajno je, šteti ozemlje, kjer se je zgodila nesreča.

(6) Z namenom olajšati razlago in uporabo izraza „naključno preverjanje“ iz Direktive 72/166/EGS je treba ustrezne določbe podrobneje pojasniti. Prepoved sistematičnega preverjanja avtomobilskega zavarovanja naj velja za vozila, ki so običajno na ozemlju druge države članice, kot tudi za vozila, ki so običajno na ozemlju tretje države, vendar vstopajo iz ozemlja druge države članice. Dovoljena so lahko samo nesistematična preverjanja, ki niso diskriminatorna in se izvajajo kot del nadzora, ki ni usmerjen izključno v preverjanje zavarovanja.

(7) Člen 4(a) Direktive 72/166/EGS državam članicam dovoljuje, da glede vozil nekaterih fizičnih ali pravnih oseb, bodisi javnih ali zasebnih, odstopajo od splošne obveznosti obveznega zavarovanja. V primeru nesreč, ki jih povzročijo takšna vozila, mora država članica, ki tako odstopa, določiti organ, ki oškodovancem v nesrečah, povzročenih v drugih državah članicah, plača odškodnino. Da se zagotovi plačilo ustrezne odškodnine ne samo oškodovancem v nesrečah, ki jih povzročijo ta vozila v tujini, temveč tudi oškodovancem v nesrečah, ki se zgodijo v državi članici, na ozemlju katere vozilo običajno je, ne glede na to, ali stalno prebivajo na njenem ozemlju ali ne, je treba zgoraj omenjeni člen spremeniti. Hkrati morajo države članice zagotoviti, da se Komisiji za objavo sporoči seznam oseb, izvzetih iz obveznega zavarovanja, in organov, ki so odgovorni za odškodnino oškodovancem v nesrečah.

(8) Člen 4(b) Direktive 72/166/EGS državam članicam dovoljuje, da glede nekaterih vrst vozil ali nekaterih vozil, ki imajo posebne tablice, odstopajo od splošne obveznosti obveznega zavarovanja. V tem primeru lahko druge države članice pri vstopu na svoje ozemlje zahtevajo veljavno zeleno karto ali sklenitev obmejne pogodbe o zavarovanju, da zagotovijo odškodnino oškodovancem morebitnih nesreč, ki bi jih takšna vozila lahko povzročila na njihovem ozemlju. Vendar pa zaradi odprave mejnih kontrol znotraj Skupnosti ni več mogoče zagotavljati, da so vozila,

ki prečkajo mejo, zavarovana, in tako ni več mogoče zagotavljati odškodnine oškodovancem v nesrečah, povzročenih v tujini. Hkrati je treba zagotoviti ustrezno odškodnino ne samo oškodovancem v nesrečah, ki jih ta vozila povzročijo v tujini, temveč tudi oškodovancem v isti državi članici, v kateri vozilo običajno je. V ta namen morajo države članice oškodovance nesreč, ki jih povzročijo taka vozila, obravnavati enako kot oškodovance nesreč, ki jih povzročijo nezavarovana vozila. V skladu z Direktivo 84/5/EGS mora odškodnino oškodovancem v nesrečah, ki jih povzročijo nezavarovana vozila, plačati organ za zagotavljanje odškodnine države članice, v kateri se je nesreča zgodila. V primeru plačila oškodovancem v nesrečah, ki so jih povzročila vozila, za katera se uporablja to odstopanje, mora imeti organ za zagotavljanje odškodnine zahtevek nasproti organu države članice, kjer vozilo običajno je. Po izteku obdobja petih let od začetka veljavnosti te direktive mora Komisija, če je to primerno, v luči izkušenj pri izvajanju in uporabi tega odstopanja, predložiti predloge za njegovo nadomestitev ali razveljavitev. Prav tako je treba črtati ustrezne določbe Direktive 2000/26/ES.

(9) Da bi se natančneje določilo področje uporabe direktiv o avtomobilskem zavarovanju v skladu s členom 299 Pogodbe, je v členih 6 in 7(1) Direktive 72/166/EGS treba črtati sklicevanje na ozemlje držav članic zunaj Evrope.

(10) Obveznosti držav članic, da zagotovijo zavarovalno kritje vsaj z določenimi minimalnimi vsotami, predstavlja pomemben element pri zagotavljanju varstva oškodovancev. Minimalne vsote iz Direktive 84/5/EGS je treba posodobiti ne samo tako, da upoštevajo inflacijo, temveč tudi zvišati njihovo realno vrednost, da se izboljša varstvo oškodovancev. Najnižji znesek zavarovalnega kritja za telesno poškodbo se izračuna tako, da se v celoti in pravično povrne škoda vsem oškodovancem, ki so utrpeli zelo hude poškodbe, pri čemer se upošteva nizka pogostost nesreč z več oškodovanci in majhno število nesreč, v katerih več oškodovancev utrpi zelo hude poškodbe v eni in isti nesreči. Minimalna vsota kritja v višini 1 000 000 EUR na oškodovanca in 5 000 000 EUR na škodni dogodek, ne glede na število oškodovancev, je razumna in ustrezna. Zaradi olajšanja uvedbe teh minimalnih vsot je treba predvideti prehodno obdobje petih let od datuma začetka izvajanja te direktive. Države članice morajo v tridesetih mesecih od datuma začetka izvajanja te direktive povečati svoje vsote na vsaj polovico teh minimalnih ravní.

- (11) Da se prepreči razvrednotenje minimalne vsote kritja s potekom časa, je treba uvesti klavzulo o rednem pregledu, ki za referenco uporablja evropski indeks cen življenjskih potrebščin (EICP), ki ga objavlja Eurostat in je predviden z Uredbo Sveta (ES) št. 2494/95 z dne 23. oktobra 1995 o harmoniziranih indeksih cen življenjskih potrebščin⁽¹⁾. Treba je oblikovati postopkovna pravila za takšen pregled.
- (12) Direktiva 84/5/EGS, ki v interesu preprečevanja goljufij državam članicam dovoljuje, da omejijo ali izključijo plačila organa za zagotavljanje odškodnine v primeru materialne škode, ki jo povzroči neznano vozilo, lahko v nekaterih primerih onemogoči pravično povračilo škode oškodovancem. Možnost omejitve ali izključitve odškodnine iz razloga, da je vozilo neznano, se ne sme uporabljati, če je organ plačal odškodnino za hujše telesne poškodbe kateremu koli oškodovancu iste nesreče, v kateri je bila povzročena materialna škoda. Države članice lahko predvidijo franšizo do meje, ki jo določa omenjena direktiva, ki jo nosi oškodovanec, ki mu je bila povzročena materialna škoda. Pogoje, pod katerimi se telesne poškodbe štejejo za hujše, mora določiti nacionalna zakonodaja ali upravni predpisi države članice, kjer se je nesreča zgodila. Pri določanju teh pogojev lahko države članice med drugim upoštevajo, ali je poškodba zahtevala bolnišnično oskrbo.
- (13) Trenutno Direktiva 84/5/EGS predvideva možnost, ki državam članicam dopušča, da dovolijo franšize do določenega praga, ki jih v primeru materialne škode, ki jo povzročijo nezavarovana vozila, nosi oškodovanec. Ta možnost neupravičeno zmanjšuje varstvo oškodovancev in povzroča diskriminacijo v primerjavi z oškodovanci v drugih nesrečah. Te možnosti zato ni mogoče več dopustiti.
- (14) Drugo direktivo Sveta 88/357/EGS z dne 22. junija 1988 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o neposrednem zavarovanju razen življenjskega zavarovanja, ki opredeljuje določbe za učinkovito uresničevanje svobode opravljanja storitev⁽²⁾, je treba spremeniti tako, da podružnicam zavarovalnic dovoljuje, da postanejo pooblaščenke pri dejavnostih avtomobilskega zavarovanja, kar že velja pri drugih zavarovalnih storitvah, ki niso avtomobilsko zavarovanje.
- (15) Vključitev vseh potnikov v vozilu v zavarovalno kritje je pomemben dosežek veljavne zakonodaje. Ta cilj bi bil ogrožen, če bi nacionalna zakonodaja ali kakšna pogodbeno klavzula v pogodbi o zavarovanju izključevala potnike iz zavarovalnega kritja, ker so vedeli ali bi morali vedeti, da je bil voznik vozila v času nesreče pod vplivom alkohola ali drugih opojnih snovi. Potnik navadno ne more pravilno oceniti stopnje voznikove opojenosti. Cilja odvracati ljudi od vožnje pod vplivom opojnih snovi se ne da doseči z zmanjševanjem zavarovalnega kritja za potnike, ki so oškodovanci v prometnih nesrečah. Kritje teh potnikov v okviru obveznega avtomobilskega zavarovanja ne vpliva na morebitno odgovornost, ki jo lahko nosijo v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo, niti na višine odmerjenih odškodnin v zvezi s posamezno nesrečo.
- (16) Telesne poškodbe in materialno škodo, ki jo utrpijo pešci, kolesarji in drugi nemotorizirani udeleženci v prometu, ki so navadno šibkejši udeleženci v nesrečah, mora kriti obvezno zavarovanje vozila, udeleženega v nesreči, če so te osebe po nacionalnem civilnem pravu upravičene do odškodnine. Ta določba ne sme vplivati na civilnopravno odgovornost ali na višine odškodnin v zvezi s posamezno nesrečo po nacionalni zakonodaji.
- (17) Nekatere zavarovalnice v zavarovalne police vključujejo klavzule, ki določajo, da bo pogodba razveljavljena, če bi vozilo dlje kot določeno obdobje ostalo zunaj države članice registracije. Takšna praksa je v nasprotju z načelom Direktive 90/232/EGS, v skladu s katerim mora obvezno avtomobilsko zavarovanje na podlagi ene same premije zagotavljati kritje na celotnem ozemlju Skupnosti. Zato je treba določiti, da brez poseganja v obveznosti glede registracije vozil po nacionalni zakonodaji držav članic, zavarovalno kritje ostane veljavno celotno obdobje veljavnosti pogodbe, ne glede na to, ali vozilo ostane določeno obdobje v drugi državi članici.
- (18) Treba je sprejeti ukrepe, ki bodo olajšali pridobitev zavarovalnega kritja za vozila, uvožena iz ene države članice v drugo, četudi vozilo še ni registrirano v namembni državi članici. Zagotoviti je treba začasno odstopanje od splošnega pravila za določanje države članice, v kateri je nevarnost. V obdobju tridesetih dni od datuma, ko je vozilo dostavljeno, dano na razpolago ali odposlano kupcu, se mora namembna država članica šteti za državo članico, v kateri je nevarnost.

⁽¹⁾ UL L 257, 27.10.1995, str. 1. Uredba, kakor je bila spremenjena z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1882/2003 (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).

⁽²⁾ UL L 172, 4.7.1988, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2000/26/ES.

- (19) Katera koli oseba, ki želi skleniti novo avtomobilsko zavarovanje z drugo zavarovalnico, mora imeti možnost dokazati svojo zgodovino nesreč in zahtevkov po stari pogodbi. Imetnik police mora imeti pravico kadar koli zahtevati izjavo o zahtevkih oz. o njihovem neobstoju za vozilo oz. vozila, ki jih krije zavarovalna pogodba, najmanj za obdobje zadnjih petih let pogodbenega razmerja. Zavarovalnica ali kateri koli organ, ki ga država članica imenuje za zagotavljanje obveznega zavarovanja ali izdajo takih izjav, mora takšno izjavo imetniku police zagotoviti v petnajstih dneh od prošnje.
- (20) Da se zagotovi ustrezna zaščita oškodovancev prometnih nesreč, države članice zavarovalnicam ne smejo dopuščati, da se nasproti oškodovancem sklicujejo na franšize.
- (21) Pravica neposrednega sklicevanja na zavarovalno pogodbo in neposrednih odškodninskih zahtevkov nasproti zavarovalnicam je zelo pomembna za varstvo oškodovancev v prometnih nesrečah. Direktiva 2000/26/ES oškodovancem nesreč, ki so se zgodile v državi članici, ki ni država članica stalnega prebivališča oškodovanca, in jo je povzročila uporaba vozil, ki so zavarovana v državi članici in so običajno v državi članici, predvideva pravico do neposrednega zahtevka proti zavarovalnici, ki krije civilno odgovornost povzročitelja nesreče. Za učinkovitejšo in hitrejšo obravnavo odškodninskih zahtevkov in da se v največji možni meri izogne dragim pravnim postopkom, je to pravico treba razširiti na vse oškodovance prometnih nesreč.
- (22) Za izboljšanje varstva vseh oškodovancev prometnih nesreč je postopek „utemeljene ponudbe“ iz Direktive 2000/26/ES treba razširiti na vse vrste prometnih nesreč. Enak postopek je treba smiselno uporabljati v primerih, ko se nesreča obravnava v okviru sistema nacionalnih zavarovalnih birojev iz Direktive 72/166/EGS.
- (23) Da oškodovanci lažje zahtevajo odškodnino, informacijski centri, vzpostavljeni v skladu z Direktivo 2000/26/ES, ne smejo zagotavljati zgolj podatkov o nesrečah, ki jih zajema ta direktiva, temveč morajo zagotavljati enake podatke o vseh prometnih nesrečah.
- (24) V skladu s členom 11(2) v povezavi s členom 9(1)(b) Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah ⁽¹⁾ lahko oškodovanci sprožijo pravne postopke za civilno odgovornost proti zavarovalnici v državi članici, v kateri imajo stalno prebivališče.
- (25) Ker je bila Direktiva 2000/26/ES sprejeta pred sprejetjem Uredbe (ES) št. 44/2001, ki je za številne države članice nadomestila Bruseljsko konvencijo z dne 27. septembra 1968, ki je urejala isto področje, je treba sklicevanje na to konvencijo v omenjeni direktivi ustrezno prilagoditi.
- (26) Direktive Sveta 72/166/EGS, 84/5/EGS, 88/357/EGS in 90/232/EGS ter Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2000/26/ES je treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Spremembe Direktive 72/166/EGS

Direktiva 72/166/EGS se spremeni:

(1) Točka 4 člena 1 se spremeni:

(a) prva alinea se nadomesti z naslednjim:

„— ozemlje države, katere registrsko tablico ima vozilo, ne glede na to, ali je ta tablica stalna ali začasna, ali“;

(b) doda se naslednja alinea:

„— v primerih, ko vozilo nima registrske tablice ali ima registrsko tablico, ki ne ustreza ali ne ustreza več vozilu, in je bilo udeleženo v nesreči, ozemlje države, v kateri se je nesreča zgodila, za namen obravnave odškodninskega zahtevka, ki jo predvideva prva alinea člena 2(2) te direktive ali člen 1(4) Druge direktive Sveta 84/5/EGS z dne 30. decembra 1983 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (*);

(*) UL L 8, 11.1.1984, str. 17.“.

⁽¹⁾ UL L 12, 16.1.2001, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2245/2004 (UL L 381, 28.12.2004, str. 10).

(2) Odstavek 1 člena 2 se nadomesti z naslednjim:

„1. Države članice se vzdržijo preverjanj zavarovanja civilne odgovornosti v zvezi z vozili, ki so običajno na ozemlju druge države članice, in v zvezi z vozili, ki so običajno na ozemlju tretje države, vendar na njihovo ozemlje vstopajo iz ozemlja druge države članice. Vendar pa lahko izvajajo nesistematična preverjanja zavarovanja, če ta niso diskriminatorna in se izvajajo kot del nadzora, ki ni usmerjen izključno v preverjanje zavarovanja.“

(3) Člen 4 se spremeni:

(a) v drugem pododstavku točke (a):

(i) se prvi stavek nadomesti z naslednjim:

„Država članica, ki tako odstopa, sprejme ustrezne ukrepe, da zagotovi plačilo odškodnine v zvezi z izgubo ali poškodbo, ki je bila na njenem ozemlju in na ozemlju drugih držav članic povzročena z vozili, ki pripadajo takim osebam.“;

(ii) se zadnji stavek nadomesti z naslednjim:

„Komisiji sporoči seznam oseb, izvzetih iz obveznega zavarovanja, in organov, ki so odgovorni za plačevanje odškodnin. Komisija ta seznam objavi.“;

(b) v točki (b) se drugi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„V tem primeru država članica zagotovi, da se vozila iz prvega pododstavka te točke obravnavajo na enak način kot vozila, ki ne izpolnjujejo zavarovalne obveznosti iz člena 3(1). Organ za zagotavljanje odškodnine države članice, v kateri se je nesreča zgodila, ima zahtevek nasproti skladu za zagotavljanje odškodnine iz člena 1(4) Direktive 84/5/EGS v tisti državi članici, v kateri vozilo običajno je.

Po izteku obdobja petih let od začetka veljavnosti Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/14/ES z dne 11. maja 2005 o spremembi Direktiv Sveta 72/166/EGS, 84/5/EGS, 88/357/EGS in 90/232/EGS ter Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/26/ES o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (*) države članice Komisiji poročajo o izvajanju in praktični uporabi te točke. Komisija po preučitvi teh poročil po potrebi predloži predloge za nadomestitev ali razveljavitev tega odstopanja.

(*) UL L 149, 11.6.2005, str. 14.“

(4) V členih 6 in 7(1) se črtajo besede „ali na ozemlju države članice zunaj Evrope“.

Člen 2

Sprememba Direktive 84/5/EGS

Člen 1 Direktive 84/5/EGS se nadomesti z naslednjim:

„Člen 1

1. Zavarovanje iz člena 3(1) Direktive 72/166/EGS obvezno krije oboje, materialno škodo in telesne poškodbe.

2. Brez poseganja v višje odškodnine, ki jih lahko predvidijo države članice, vsaka država članica zahteva, da je takšno zavarovanje obvezno najmanj za naslednje vsote:

(a) v primeru telesne poškodbe je najnižji znesek kritja 1 000 000 EUR na oškodovanca ali 5 000 000 EUR na škodni dogodek, ne glede na število oškodovancev;

(b) v primeru materialne škode 1 000 000 EUR na škodni dogodek, ne glede na število oškodovancev.

Če je potrebno, lahko države članice uvedejo prehodno obdobje do pet let od datuma začetka izvajanja Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/14/ES z dne 11. maja 2005 o spremembi Direktiv Sveta 72/166/EGS, 84/5/EGS, 88/357/EGS in 90/232/EGS ter Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/26/ES o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (*), v katerem morajo prilagoditi svoje minimalne vsote kritja vsotam iz tega odstavka.

Države članice, ki uvedejo takšno prehodno obdobje, o tem obvestijo Komisijo in navedejo trajanje prehodnega obdobja.

V 30 mesecih od datuma začetka izvajanja Direktive 2005/14/ES države članice zvišajo odškodnine vsaj do polovice ravni iz tega odstavka.

3. Vsakih pet let po začetku veljavnosti Direktive 2005/14/ES ali po izteku katerega koli prehodnega obdobja iz odstavka 2 se vsote iz tega odstavka pregledajo v skladu z evropskim indeksom cen življenjskih potrebščin (EICP), določenim v Uredbi Sveta (ES) št. 2494/95 z dne 23. oktobra 1995 o harmoniziranih indeksih cen življenjskih potrebščin (**).

Vsote se prilagajajo samodejno. Zvišajo se za odstotno razliko, ki jo za ustrezno obdobje, to je pet let neposredno pred pregledom, določa EICP, in se zaokrožijo na večkratnik 10 000 EUR.

Komisija prilagojene vsote sporoči Evropskemu parlamentu in Svetu ter zagotovi njihovo objavo v Uradnem listu Evropske unije.

4. Vsaka država članica ustanovi ali pooblasti organ z nalogo zagotavljanja odškodnine najmanj do mejnih vrednosti zavarovalne obveznosti za materialno škodo ali telesne poškodbe, ki jih povzroči neznano vozilo ali vozilo, ki ne izpolnjuje zavarovalne obveznosti iz odstavka 1.

Prvi pododstavek ne vpliva na pravico države članice, da odškodnino s strani tega organa šteje za subsidiarno ali nesubsidiarno, in pravico, da predvidi poravnavo zahtevkov med tem organom in osebo ali osebami, odgovornimi za nesrečo, in drugimi zavarovalnicami ali organi socialne varnosti, ki so dolžni plačati odškodnino oškodovancu v zvezi z isto nesrečo. Vendar pa države članice ne smejo dovoliti organu, da plačilo odškodnine pogojuje s tem, da oškodovanec kakor koli dokaže, da odgovorna oseba ni zmožna ali noče plačati.

5. Oškodovanec se lahko v vsakem primeru obrne neposredno na organ, ki mu je na osnovi podatkov, ki jih oškodovanec predloži na zahtevo organa, dolžan dati utemeljen odgovor v zvezi s plačilom odškodnine.

Vendar lahko države članice izključijo plačilo odškodnine s strani tega organa osebam, ki so prostovoljno vstopile v vozilo, ki je povzročilo materialno škodo ali telesno poškodbo, če lahko organ dokaže, da so vedele, da je vozilo nezavarovano.

6. Države članice lahko omejijo ali izključijo plačilo odškodnine s strani tega organa v primeru materialne škode, ki jo povzroči neznano vozilo.

Vendar, če je organ plačal odškodnino za hujše telesne poškodbe kateremu koli oškodovancu iz iste nesreče, v kateri je materialno škodo povzročilo neznano vozilo, države članice ne morejo izključiti plačila odškodnine za materialno škodo iz razloga, ker je vozilo neznano. Kljub temu pa države članice lahko določijo franšizo do največ 500 EUR, za katero odgovarja oškodovanec, ki mu je bila povzročena taka materialna škoda.

Pogoji, pod katerimi se telesne poškodbe štejejo za hujše, se določijo v skladu z zakonodajo ali upravnimi predpisi države članice, kjer se je nesreča zgodila. Pri tem lahko države članice med drugim upoštevajo, ali je poškodba zahtevala bolnišnično oskrbo.

7. Vsaka država članica brez poseganja v kakršno koli prakso, ki je za oškodovanca ugodnejša, za plačilo odškodnine s strani organa uporablja svoje zakone in druge predpise.

(*) UL L 149, 11.6.2005, str. 14.

(**) UL L 257, 27.10.1995, str. 1. Uredba, kakor je bila spremenjena z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1882/2003 (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).“

Člen 3

Sprememba Direktive 88/357/EGS

Drugi stavek četrtega pododstavka člena 12a(4) Direktive 88/357/EGS se črta.

Člen 4

Spremembe Direktive 90/232/EGS

Direktiva 90/232/EGS se spremeni:

(1) V člen 1 se med prvi in drugi odstavek vstavi naslednji odstavek:

„Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se vse zakonske določbe ali pogodbene klavzule v zavarovalni polici, ki potnika izključujejo iz takšnega kritja, ker naj bi vedel ali naj bi moral vedeti, da je bil voznik vozila v času nesreče pod vplivom alkohola ali drugih opojnih snovi, štejejo v zvezi z zahtevki takega potnika za nične.“

(2) Vstavi se naslednji člen:

„Člen 1a

Zavarovanje iz člena 3(1) Direktive 72/166/EGS krije telesne poškodbe in materialno škodo, povzročeno pešcem, kolesarjem in drugim nemotoriziranih udeležencem v prometu, ki so, kot posledica nesreče, v kateri je bilo udeleženo motorno vozilo, v skladu z nacionalnim civilnim pravom upravičeni do odškodnine. Ta člen ne posega niti v civilno odgovornost niti v višino odškodnine.“

(3) V členu 2 se prva alineja nadomesti z naslednjim:

„— na podlagi ene same premije in v celotnem času trajanja pogodbe krijejo celotno ozemlje Skupnosti, vključno z obdobji, ko je vozilo v času trajanja pogodbe v drugi državi članici; ter“.

(4) Vstavijo se naslednji členi:

„Člen 4a

1. Z odstopanjem od druge alineje člena 2(d) Direktive 88/357/EGS (*) se v zvezi z vozilom, ki je odposlano iz ene države članice v drugo, za državo članico, v kateri je nevarnost, v obdobju trideset dni, ki sledi prevzemu pošiljke s strani kupca, šteje namembna država članica, četudi vozilo v namembni državi članici ni bilo uradno registrirano.

2. V primeru, da je vozilo v obdobju iz odstavka 1 tega člena udeleženo v nesreči, med tem ko je nezavarovano, je organ iz člena 1(4) Direktive 84/5/EGS v namembni državi članici odgovoren za plačilo odškodnine iz člena 1 omenjene direktive.

Člen 4b

Države članice zagotovijo, da ima imetnik police pravico kadar koli zahtevati izjavo o zahtevkih tretjih oseb za odgovornost vozila ali vozil, ki jih krije zavarovalna pogodba, oz. o neobstoju takih zahtevkov najmanj za obdobje zadnjih petih let pogodbenega razmerja. Zavarovalnica ali organ, ki ga država članica imenuje za zagotavljanje obveznega zavarovanja ali izdajo takih izjav, takšno izjavo imetniku police zagotovi v petnajstih dneh od prošnje.

Člen 4c

Zavarovalnice se nasproti oškodovancem v zvezi z zavarovanjem iz člena 3(1) Direktive 72/166/EGS ne sklicujejo na franšize.

Člen 4d

Države članice zagotovijo, da imajo oškodovanci iz nesreč, ki so jih povzročila vozila, ki jih krije zavarovanje iz člena 3(1) Direktive 72/166/EGS, pravico do neposrednega zahtevka proti zavarovalnici, ki krije civilno odgovornost povzročitelja nesreče.

Člen 4e

Države članice za poravnavo zahtevkov iz nesreč, ki so jih povzročila vozila, krita z zavarovanjem iz člena 3(1) Direktive 72/166/EGS, določijo postopek iz člena 4(6) Direktive 2000/26/ES (**).

V primeru nesreč, ki se lahko obravnavajo v okviru sistema nacionalnih zavarovalnih birojev iz člena 2(2) Direktive 72/166/EGS, države članice določijo postopek, ki je enak postopku iz člena 4(6) Direktive 2000/26/ES. Za namene uporabe tega postopka se vsako sklicevanje na zavarovalnice razume kot sklicevanje na nacionalne zavarovalne biroje, kot so opredeljeni v točki 3 člena 1 Direktive 72/166/EGS.

(*) Druga direktiva Sveta 88/357/EGS z dne 22. junija 1988 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o neposrednem zavarovanju razen življenjskega zavarovanja, ki opredeljuje določbe za učinkovito uresničevanje svobode opravljanja storitev (UL L 172, 4.7.1988, str. 1). Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2000/26/ES (UL L 181, 20.7.2000, str. 65).

(**) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/26/ES z dne 16. maja 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju avtomobilske odgovornosti, Četrta direktiva o zavarovanju avtomobilske odgovornosti (UL L 181, 20.7.2000, str. 65).“

(5) Odstavek 1 člena 5 se nadomesti z naslednjim:

„1. Brez poseganja v svoje obveznosti po Direktivi 2000/26/ES države članice zagotovijo, da informacijski centri, ki so bili ustanovljeni ali priznani v skladu s členom 5 omenjene direktive, zagotavljajo informacije iz omenjenega člena vsem udeležencem prometnih nesreč, ki so jih povzročila vozila, krita z zavarovanjem iz člena 3(1) Direktive 72/166/EGS.“

Člen 5

Spremembe Direktive 2000/26/ES

Direktiva 2000/26/ES se spremeni:

(1) Vstavi se naslednja uvodna izjava 16a:

„(16a) V skladu s členom 11(2) v povezavi s členom 9(1)(b) Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (*) lahko oškodovanci sprožijo pravne postopke proti ponudniku zavarovanja civilne odgovornosti v državi članici, v kateri imajo stalno prebivališče.

(*) UL L 12, 16.1.2001, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2245/2004, (UL L 381, 28.12.2004, str. 10).“

(2) Odstavek 8 člena 4 se nadomesti z naslednjim:

„8. Imenovanje pooblaščenca za obravnavo odškodninskih zahtevkov samo po sebi ne pomeni odprtja podružnice v smislu člena 1(b) Direktive 92/49/EGS in pooblaščenec za obravnavo odškodninskih zahtevkov se ne šteje za poslovalnico v smislu člena 2(c) Direktive 88/357/EGS ali

— za poslovno enoto v smislu Bruseljske konvencije z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (*) – v zvezi z Dansko,

— za poslovno enoto v smislu Uredbe (ES) št. 44/2001 – v zvezi z drugimi državami članicami.

(*) UL C 27, 26.1.1998, str. 1 (prečiščeno besedilo).“

(3) V členu 5(1)(a) se črta točka 2(ii).

(4) Vstavi se nov člen 6a:

„Člen 6a

Centralni organ

Države članice sprejmejo vse ustrezne ukrepe, s katerimi oškodovancem, njihovim zavarovalnicam ali njihovim pravnim zastopnikom olajšajo pravočasno pridobivanje osnovnih podatkov, potrebnih za rešitev odškodninskih zahtevkov.

Osnovni podatki so, če je to ustrezno, dostopni v elektronski obliki v centralni zbirki vsake države članice, stranke, ki so vpletene v primer, pa imajo do njih dostop na podlagi izrecne zahteve.“

Člen 6

Izvajanje

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 11. junija 2007. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi.

Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice lahko v skladu s Pogodbo ohranijo ali sprejmejo predpise, ki so za oškodovanca ugodnejši od predpisov, ki jih morajo sprejeti za uskladitev s to direktivo.

3. Države članice sporočijo Komisiji besedila temeljnih določb predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 7

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati na dan objave v Uradnem listu Evropske unije.

Člen 8

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 11. maja 2005

Za Evropski parlament
Predsednik
J. P. BORRELL FONTELLES

Za Svet
Predsednik
N. SCHMIT